

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

17.08.2020 nr. 05/5464

Domnului Viorel FURDUI,
Director executiv al
Congresului Autorităților Locale din Moldova
mun. Chișinău, str. Columna 106 A

Copie pentru informare: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Ministerul Justiției a examinat adresarea Congresului Autorităților Locale din Moldova, nr.120 din 07.07.2020 cu privire la modul de aplicare a unor norme din Codul de executare ce țin de competența executorului judecătoresc, exercitate de funcționarii publici din primării și vă mulțumește pentru informațiile furnizate în adresa noastră, care, în perspectivă, ar putea constitui un punct de pornire pentru efectuarea unor ajustări în legislație în situația în care aceasta se va considera oportun.

Cu referire la unele aspecte din demers remarcăm următoarele.

I. Prevederile legale de la art.67 din *Codul de executare* nu consacră un drept arbitrar al executorului judecătoresc de a opta pentru calea „mai comodă” prin care să comunice actele sale unei părți din procedura de executare silită. Astfel, după cum este prevăzut ca regulă de bază în art.67 alin.(1), actele executorului judecătoresc se comunică de către acesta personal prin mijloacele prevăzute de lege, iar, în subsidiar, **în cazul absenței destinatarului persoană fizică** (și, deci, implicit a imposibilității executorului judecătoresc de a realiza obligația sa legală de a comunica nemijlocit actele adoptate de acesta), intervine norma de la alin.(2) al articolului respectiv, prin care se menționează persoanele cărora se lasă actele respective și obligația acestora de a le aduce la cunoștința destinatarului. Obligația dată derivă din faptul că persoanele respective se află într-o poziție mai proximă decât executorul judecătoresc pentru a cunoaște situația destinatarului, locul de aflare a acestuia și pentru a-i comunica actele care îl vizează, în măsura în care aceasta este posibil. De asemenea ea se bazează și pe obligația generală a tuturor persoanelor fizice și juridice de a respecta o hotărâre emisă de o instanță de judecată și de a contribui în măsura posibilităților sale la realizarea acestora, ce rezultă din prevederile *art.120 din Constituția Republicii Moldova, art.16 din Codul de procedură civilă și ale art.8 din Codul de executare* (care este în esență o emanație a primelor două norme).

Modul în care executorii judecătorești înțeleg a aplica norma de la alin.(2) din art.67 și existența unor eventuale abuzuri ale acestora la recurgerea soluției de la alin.(2) reprezintă un alt aspect, care, prin sine, nu atestă faptul că norma respectivă este una injustă și ar încălca principiul autonomiei locale. În acest sens, ministerul *va sesiza organul profesional al executorilor judecătorești cu privire la subiectul dat și va analiza practica existentă*, iar în cazul depistării unor carențe de aplicare, *va întreprinde măsurile necesare, inclusiv, dacă va fi cazul, prin operarea unor modificări legislative cu scop de clarificare*.

Cu referire la întrebările legate de faptul că autoritățile publice locale ar presta servicii de distribuire/înmânare a trimiterilor poștale (care ar fi normele legale care prevăd această competență, procedurile necesare de parcurs pentru diferite situații, tarifele pentru prestarea unor asemenea servicii), remarcăm din start că nu împărtășim abordarea dată, or, în exercitarea atribuțiilor ce reies din art.67 alin.(2) din Codul de executare, persoana împuternicită din cadrul autorității publice locale (precum și celelalte persoane prevăzute în norma respectivă) nu se comportă ca un furnizor de servicii poștale, astfel cum este definit acesta în pct.2 din *Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea*

Guvernului nr.1457/2016. Prin prevederea de la art.67 alin.(2) din *Codul de executare* nu se instituie o sarcină pentru autoritățile publice locale de a presta anumite tipuri de servicii poștale, ci se realizează un transfer de sarcină de la executorul judecătoresc (care nici acesta nu realizează servicii poștale când exercită atribuțiile prevăzute la alin.(1) din *Codul de executare*), aceasta fiind o obligație distinctă, *sui generis* (care își are temeiul în prevederile legale din *Codul de executare* și a cărei natură este similară mai degrabă cu cea a obligației ce derivă din prevederile art.105 alin.(6) din *Codul de procedură civilă* sau din prevederile art.art.132, 240 din *Codul de procedură penală*) și care nu este guvernată de prevederile din legislația cu privire la activitatea poștală. Argumentul pe care îl aducem este fortificat și de o altă prevedere de la art.67 din *Codul de executare*, anume cea de la alin.(4), unde se menționează că „(4) În cazul în care înmânarea actului executorului judecătoresc către persoanele indicate la alin.(2) și (3) nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.” (prevedere legală care se prezintă ca o a treia soluție pentru asigurarea comunicării actelor executorului judecătoresc și care devine aplicabilă doar în cazul când recurgerea la primele două căi nu a adus rezultate). Din cuprinsul normei date reiese cu claritate că în situația în care persoana împuternicită din cadrul autorității publice locale nu poate contacta destinatarul și nu îi poate transmite actele executorului judecătoresc, aceasta nu va depozita actele la dânsa pentru un anumit termen (fapt care ar justifica, ipotetic, unele cheltuieli cu păstrarea) și nu va realiza alte acte specifice activității de poștă, ci va comunica faptul dat executorului judecătoresc respectiv, care va acționa deja în conformitate cu prevederile de la alin.(4).

Reieșind din aceasta, ajungem la concluzia că persoana responsabilă din cadrul autorității publice locale se află într-o situație similară cu celelalte persoane prevăzute la art.67 alin.(2) din *Codul de executare*, nu este grevată de careva sarcini suplimentare față de acestea și urmează **să realizeze o obligație a cărei esență este neoneruoasă** și care, deci, în mod normal, nu presupune careva cheltuieli care ar necesita să fie recuperate. Cu toate acestea, dacă afirmațiile date nu își regăsesc aplicarea în practica autorităților publice locale și acestea suportă efectiv cheltuieli pentru realizarea sarcinii prevăzute la art.67 alin.(2) din *Codul de executare*, solicităm respectuos din partea dvs. detalierea acestor aspecte (*ce acțiuni concrete realizează persoanele vizate din cadrul autorităților publice locale în vederea aplicării normei date, care circumstanțe concrete generează cheltuieli ce necesită a fi acoperite etc.*), astfel încât să fie identificată o soluție optimă pentru a exclude eventualele prejudicii suferite de autoritățile publice locale.

Cu referire la celelalte aspecte legate de subiectul dat, remarcăm că prin expresia „*persoană cu funcție de răspundere din primărie*” urmează a fi înțeleasă acea persoană căreia i-a fost delegată expres printr-un act de dispoziție intern această competență (și competențele similare ce reies din prevederile *Codului de procedură civilă* și *Codului de procedură penală*), iar în situațiile când asemenea persoane nu au fost desemnate, persoana din cadrul autorității publice respective care în mod normal reprezintă autoritatea respectivă în relațiile sale cu alte autorități publice, precum și cu persoanele fizice și juridice. Prin noțiunea de „*transmitere/comunicare neîntârziată*” se înțelege faptul că transmiterea sau comunicarea actului executorului judecătoresc urmează a se realiza de către persoana responsabilă într-un termen rezonabil, care să permită destinatarului – parte în procedura de executare silită exercitarea normală a drepturilor care sunt legate de actul respectiv și sunt prevăzute de lege (o comunicare urmând să se realizeze în cadrul termenului de contestare a actului respectiv și într-un interval rezonabil, astfel încât destinatarul să poată efectiv beneficia de acest drept al său).

În ceea ce privește natura juridică a răspunderii care va fi angajată în privința persoanei care prin necomunicarea/comunicarea tardivă a actului executorului judecătoresc a cauzat un prejudiciu destinatarului acestuia, aceasta va fi o răspundere civilă delictuală, care va fi guvernată de prevederile capitolului XXXIII din cadrul *Codului civil*.

II. Cu referire la aspectele legate de obligația autorităților publice locale de a furniza informațiile solicitate de către executorul judecătoresc în temeiul art.22 alin.(1) lit.c) din *Codul de executare*, precizăm următoarele.

În contextul exercitării atribuțiilor legate de executarea silită a unui document executoriu prevăzute la art.22 alin.(1) din *Codul de executare*, executorul judecătoresc urmează a fi echivalat cu o autoritate publică, căreia, în conformitate cu prevederile pct.3 din *Hotărârea Guvernului nr.977/2001 privind înregistrarea gospodăriilor țărănești (de fermieri)*, i se vor prezenta informațiile solicitate în mod gratuit. Aceasta reiese din faptul că în activitatea sa, executorului judecătoresc i-a fost delegată prin lege o atribuție exclusivă care ține de puterea publică a statului și anume de a executa silit un document executoriu. Atribuția dată nu poate fi realizată de nici o altă persoană fizică sau juridică sau autoritate publică din stat, așa după cum este prevăzut expres în art.21 alin.(1) din *Codul de executare*. În acest sens sunt relevante și prevederile art.2 alin.(1) din *Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești*, în conformitate cu care „(1) Executorul judecătoresc este persoană fizică investită de stat cu competența de a îndeplini activități de interes public prevăzute de prezenta lege și de alte legi. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, executorul judecătoresc este exponentul puterii de stat. Doar executorul judecătoresc licențiat și investit în condițiile prezentei legi poate efectua executarea silită.”, precum și prevederile art.3 alin.(1) din aceeași lege, unde se stabilește că „(1) Actul întocmit de executorul judecătoresc, în limitele competențelor sale legale, este act procesual de autoritate publică, are forță probantă, se prezumă a fi legal, iar în cazul când este întocmit în cadrul procedurii de executare, poate fi contestat în modul stabilit de Codul de executare.”. Totodată atragem atenția și asupra faptului că aplicarea unei norme juridice conținute în cuprinsul unui act normativ cu o forță juridică inferioară legii (o hotărâre de Guvern) nu se poate realiza în contradictoriu și cu nesocotirea unor norme juridice conținute în cadrul unor legi organice.

Referitor la natura informațiilor ce urmează a fi furnizate de către autoritățile publice locale în adresa executorului judecătoresc, urmare a unei solicitări formulate în baza art.22 alin.(1) lit.c) din *Codul de executare*, considerăm că textul legal al normei respective nu lasă loc pentru interpretări echivoce, or, după cum se menționează, executorul judecătoresc poate „c) să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, dacă nu are acces la sistemul informațional ce conține informația respectivă.”.

Prin urmare, autoritățile publice locale sunt ținute a furniza către executorii judecătorești doar informația de care acestea dispun nemijlocit (prin faptul că se colectează și se stochează în cadrul unui registru/a unui sistem informațional deținut de către autoritatea publică locală). Cu referire la informațiile care nu se colectează și se păstrează la nivelul unei autorități publice locale (ba mai mult, care în baza prevederilor unor acte normative, sunt gestionate de către alte autorități publice), acestea nu se furnizează de către autoritatea publică locală, ci de către acea autoritate/instituție care nemijlocit deține informația solicitată.

Concluzionând asupra celor enunțate anterior, Ministerul Justiției consideră că subiectul dat urmează a fi examinat mai aprofundat, inclusiv cu implicarea reprezentanților Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, și, în acest sens, își manifestă deschiderea pentru a constitui o platformă de comunicare pe marginea problemei date și a organiza, în cazul în care se consideră necesar, o ședință de lucru cu toate părțile interesate de subiect.

Secretar de stat

Radu FOLTEA